

Educació per a la Salut

Codi: 101804
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	2	2

Fe d'errades

A l'equip docent de l'assignatura cal substituir la prof. Inmaculada González Gibert per la prof. Andrea Moreu Valls.

Professor de contacte

Nom: Mariela Patricia Aguayo Gonzalez
Correu electrònic: MarielaPatricia.Aguayo@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Inmaculada Gonzalez Gibert
Miguel Jiménez Pera
Carmen Bono Vosseler

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Es recomana tenir superades totes les assignatures de primer curs i les del primer semestre de segon:

- Bases Metodològiques de la Infermeria
- Farmacologia
- Cures Infermeres a l'Adult I
- Salut Pública
- Cures d'Infermeria en el Procés d'Envellir

Objectius

La finalitat de les cures que ofereixen les infermeres és promocionar la salut i potenciar l'autocura de cada persona, i de les que formen la unitat de convivència i la comunitat. Amb aquest marc de referència, aquesta assignatura pretén que els estudiants siguin capaços de:

- Seleccionar els marcs teòrics d'educació per a la salut pertinents per fomentar que les persones i grups s'autocuidin.
- Planificar programes d'educació per a la salut tot seleccionant la metodologia pertinent segons cada situació/problema que es presenti i l'efectivitat demostrada.
- Aprendre el rol de la infermera per determinar les necessitats educatives y facilitar los processos d'aprenentatge de les persones de totes les edats, en qualssevol etapa de la vida i situació de salut que es trobin per autocuidar-se.
- Promoure la igualtat de gènere i donar poder a totes les dones i nenes en l'accés i oportunitat als programes d'Educació per a la salut.

Aquesta assignatura ofereix las bases teòriques necessàries, per tal de poder determinar les diferents necessitats educatives de la comunitat.

Durant els pràcticums l'estudiant seleccionarà els coneixements teòrics i metodològics per aplicar-los durant els processos assistencials.

Els coneixements i metodologia d'aquesta assignatura es relacionen amb les altres assignatures del Grau en Infermeria dels cursos superiors relacionades amb el tenir cura al llarg de la vida de les persones i en diferents situacions de salut.

Competències

- Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
- Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.
- Aplicar els fonaments i els principis teòrics i metodològics de la infermeria.
- Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
- "Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional."
- Demostrar que es coneixen els principis de finançament sanitari i sociosanitària i utilitzar adequadament els recursos disponibles.
- Demostrar que es coneixen els sistemes d'informació sanitària.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Establir mecanismes d'avaluació, considerant els aspectes científics i tècnics i els de qualitat.
- Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys, i fomentar l'educació per a la salut.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Promoure i respectar el dret de participació, informació, autonomia i el consentiment informat, en la presa de decisions de les persones ateses, d'acord amb la manera com viuen el seu procés de salut-malaltia.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
2. Analitzar en diferents situacions els recursos sanitaris i socio-sanitaris disponibles.
3. Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.
4. Argumentar amb evidències científiques la selecció de les cures infermeres més idònies per a una atenció professional adequada a les necessitats de salut de les persones.
5. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
6. Comparar les característiques dels principals sistemes d'informació sanitària.
7. Descriure els processos per promoure la participació i l'autonomia del pacient en la presa de decisions en el seu procés de salut i malaltia.
8. Descriure els sistemes d'avaluació més adequats per als programes dissenyats.
9. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
10. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
11. Dissenyar estratègies d'educació per a la salut en persones, famílies i grups.
12. Dissenyar plans d'educació per a la salut en funció de les necessitats de les persones, famílies o grups i el context sociocultural, considerant els recursos disponibles i les evidències científiques actuals.
13. Enumerar i explicar quines són les característiques que demostren l'existència d'una comunicació eficaç i efectiva que afavoreixi l'educació per a la salut.
14. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
15. Identificar els diferents models de la conducta humana.
16. Identificar els principis de finançament sanitari i socio-sanitari, en el sistema sanitari de l'Estat espanyol i de Catalunya.
17. Identificar els valors, els principis i els dilemes ètics de les diferents situacions plantejades.
18. Indicar estils de vida saludables i conductes preventives i terapèutiques.
19. Planificar activitats específiques per fomentar i mantenir la salut i prevenir la malaltia.
20. Planificar i dur a terme les cures infermeres necessàries individualitzades en cada cas.
21. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
22. Revisar i avaluar periòdicament les situacions de salut i les intervencions d'infermeria dutes a terme.
23. Seleccionar les TIC disponibles en l'àmbit sanitari per obtenir, elaborar, gestionar, analitzar, planificar i generar informes.
24. Utilitzar estratègies i habilitats que permetin la comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
25. Valorar l'estat de la salut de l'individu, la família i la comunitat, i identificar els problemes i els factors interns i externs que n'afecten la salut.

Continguts

- Teories de l'aprenentatge i el paper de la infermera.
- Teories i models d'educació per a la salut i el rol de la infermera.
- Influència del context polític, social i sanitari en l'educació per a la salut.
- Factors que influeixen en l'aprenentatge de caire biològic, psicològic, social i cultural.
- El paper dels ciutadans en l'educació per a la salut.
- El paper dels coneixements, de les emocions, de les actituds, de les habilitats, del context social i institucional en el processos d'aprenentatge per autocuidar-se.
- Recerca en educació.
- Etapes de la planificació d'un programa d'educació per a la salut:
  - Valoració de necessitats educatives. Priorització de problemes.
  - Definició i consens de metes i d'objectius segons el context i la cultura.
  - L'organització dels continguts.
  - Mètodes d'educació. Mètodes d'educació directes: la xerrada, l'entrevista i el grup. Mètodes d'educació indirectes: mitjans visuals, sonors, mixtes, campanyes mediàtiques i arts plàstiques.
  - Recursos. Temps. Actuació.
  - Avaluació de l'anàlisi de necessitats, del procés del programa, dels resultats, de la satisfacció i de la participació.

Metodologia

Metodologia

S'aplica una metodologia centrada en l'estudiant que és actiu en el procés d'aprenentatge. El professorat proposarà diferents activitats d'ensenyament aprenentatge, tot considerant la combinació de diverses metodologies: teòriques, seminaris, tutories i activitats individuals.

Activitats

Autònomes. Cercar informació en diferents fons documentals, seleccionar-la estudiar-la per aplicar-la al programa d'educació per a la salut. Aquesta informació sintetitzada es comparteix en el grup per tal de consensuar la més pertinent pel programa.

Classes teòriques sobre els continguts teòrics i metodològics de l'assignatura i el treball de l'estudiant relacionat amb el contingut teòric.

Seminaris. El rol de l'estudiant és actiu perquè és responsable del seu aprenentatge. Les activitats són realitzades en grups de 4-5 estudiants i al final de la sessió es presenten als altres grups. El rol del/a professor/a és de facilitador/a i guia d'aquest procés d'aprenentatge.

Els seminaris s'organitzen per blocs. A cada seminari s'elabora i discuteix una part del programa d'educació per a la salut. Els blocs són els següents:

1. Estat actual del tema. Valoració crítica de fons documentals consultades sobre programes aplicats (tipus d'estudis d'investigació, validesa interna i externa dels estudis), seleccionar i justificar el programa que proposaran.
2. Valoració de necessitats i de necessitats educatives. Priorització de problemes.
3. Definició d'objectius segons el context i la cultura.
4. L'organització dels continguts del programa.
5. Mètodes d'educació. Mètodes d'educació directes: la xerrada, l'entrevista i el grup. Mètodes d'educació indirectes: mitjans visuals, sonors, mixtes, campanyes mediàtiques i arts plàstiques. Recursos. Temps. Actuació.
6. Avaluació de programes. Avaluació de l'anàlisi de necessitats, del procés del programa, dels resultats, de la satisfacció i de la participació.

Els seminaris són obligatoris.

Tutories. Les tutories són per clarificar dubtes sobre els continguts teòrics, l'aplicació de la teoria i de la metodologia de l'educació pe

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARIS ESPECIALITZATS (SESP)	19	0,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 24
TEORIA (TE)	34	1,36	7, 8, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25
Tipus: Autònomes			
LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS/ELABORACIÓ DE TREBALLS/ ESTUDI PERSONAL	89	3,56	1, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 19, 23

Avaluació

Avaluació

El sistema d'avaluació és formatiu al llarg del període d'aprenentatge. Aquesta avaluació és continuada per valorar el nivell d'assoliment dels resultats d'aprenentatge i adequar el programa segons les necessitats d'aprenentatge del estudiants.

Els criteris d'avaluació s'expliquen a l'estudiant el primer dia de classe. El document d'avaluació del treball escrit i defensa oral es publica al campus virtual.

Hi ha tres tipus proves d'avaluació:

1. Avaluació oral amb finalitat únicament formativa i no qualificadora, en que cada grup presenta els resultats del treball grupal al final de cada seminari.

2. Treball escrit i defensa oral que representa el 60% de la nota final. Consisteix en la presentació oral i per escrit dels resultats del treball grupal: programa d'educació per a la salut. En el moment de l'avaluació oral es presentarà el mateix treball per escrit i la presentació en ppt.

Aquesta avaluació consta de 2 parts:

- La primera és el treball escrit i la defensa oral dels blocs 1, 2 i 3. En el moment de la presentació es lliurà el treball per escrit.
- La segona és el treball escrit i la defensa oral dels blocs 4, 5 i 6. En el moment de la presentació oral es lliurà el treball per escrit.
- És requisit imprescindible obtenir una nota igual o superior a 5 en cada una d'aquestes avaluacions (1a. part i 2a. part) per poder calcular la nota mitjana del treball escrit i defensa oral. És a dir, un estudiant no aprova el treball escrit i la defensa oral si en alguna d'aquestes parts té una nota inferior a 5.

3. Examen escrit tipus test amb ítems d'elecció múltiple i preguntes obertes curtes. Representa el 40% de la nota final.

Qualificació final

Per superar l'assignatura cal presentar el treball escrit i defensa oral i a l'examen escrit tipus test.

La nota final és el resultat ponderat de la nota del treball escrit i defensa oral (60%) i de l'examen escrit tipus test (40%). Per aprovar l'assignatura és obligatori presentar-se a totes les parts avaluatives.

La ponderació es realitzarà sempre que la nota obtinguda de les avaluacions: cada una de les 2 parts del treball escrit i defensa oral sigui com a mínim de 5 i l'examen escrit tipus test, siguin com a mínim de 5. Per la qualificació final s'aplica la Normativa vigent d'avaluació dels estudis de la UAB.

La data de **revisió de la prova** es concretarà en el Campus Virtual.

Es considera No Avaluable davant d'una d'aquestes situacions:

L'estudiant ha faltat al 30 % dels seminaris planificats.

L'estudiant no ha presentat una part del treball escrit i defensa oral.

L'estudiant no s'ha presentat a l'examen escrit tipus test.

Situacions especials

Únicament els estudiants que no hagin superat l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a una prova de síntesi.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació escrita mitjançant proves objectives	40%	3	0,12	2, 4, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 24, 25
Avaluacions orals: proves estructurades / Avaluació de treballs escrits	60%	5	0,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Bibliografia

Recomanada

- Díaz, F. Estrategias docentes para un aprendizaje significativo. Editorial Mc Graw Hill. 2004.
- García, M., Alfonso, M., Cancillo, J., Castejón J. Planificación educativa en Ciencias de la Salud. Barcelona Masson; 1995.
- Perea P. Promoción y educación para la salud. Tendencias innovadoras. España. Ediciones Díaz de Santos. 2009.
- Serrano, M. La Educación para la salud del siglo XX. Madrid, España. Ediciones Díaz de Santos. 2002.